ਸਮਸਲ ਹੱਕ

ਬਨਾਮ

ਅਸਾਮ ਦਾ ਰਾਜ

(ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ No.1905/2009)

ਅਗਸਤ 26,2019

[ਸੰਜੈ ਕਿਸ਼ਨ ਕੌਲ ਅਤੇ ਕੇ. ਐੱਮ. ਜੋਸਫ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਦੰਡ ਕੋਡ, 1860: s.302-ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਕੇਸ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਪੀੜ੍ਹਤ-ਮ੍ਰਿਤਕ ਉਸ ਮੰਦਭਾਗੇ ਦਿਨ ਇੱਕ ਚਾਹ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਉੱਤੇ ਬੈਠਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਪਹਿਲੇ ਛੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਅਤੇ ਨੰ. 2 ਅਤੇ 3 ਨੇ ਅਚਾਨਕ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਪਿਸਤੌਲ ਨਾਲ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਮਾਰਨਾ ਅਤੇ ਤਲਵਾਰਾਂ ਆਦਿ ਨਾਲ ਕੁੱਟਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਘਟਨਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰ. 7, 8 ਅਤੇ 9-ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪੁੱਤਰ (ਪੀਡਬਲਯੂ-3) ਨੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਹੋਰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ-ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿਸਤੌਲ ਨਾਲ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਉਹ ਭੱਜ ਗਏ-ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰ. 1 ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਜਿਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਮੁੱਖ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਐੱਨ. ਓ. ਐੱਸ. ਦੁਆਰਾ ਤੁਰੰਤ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ 2,3 ਅਤੇ 9-ਆਯੋਜਿਤਃ ਪੀਡਬਲਯੂ-1, ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮੌਜੂਦ ਇਕਲੌਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 9 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਭੂਮਿਕਾ ਸੌਂਪੀ-ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਈਟ 'ਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ-ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 9 ਨੂੰ ਕੇਸ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਐਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਦਾ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ। 313 ਗਵਾਹੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਸੰਗਤਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 9 ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ-ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ-ਇਸ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 9 ਬਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੇ ਦਿਖਾਇਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜੋ ਭਾਰ ਪਿਆ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਤੱਥ ਸੀ ਕਿ ਡਾਕਟਰ (ਪੀਡਬਲਯੂ-5) ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਇੱਕ ਨੰਬਰ ਤਿੱਖੀ ਨੁਕੀਲੀ ਵਸਤੂਆਂ ਕਾਰਨ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ-ਕਰਾਸ-ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ, ਪੀਡਬਲਯੂ-5 ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਸੱਟ ਬੰਦੂਕ ਦੀ ਗੋਲੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ ਸੀ-ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤ ਨੇ ਖੰਜਰ ਅਤੇ ਤਲਵਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ-ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਗਈ ਬੰਦੂਕ (ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਭੂਮਿਕਾ ਅਨੁਸਾਰ) ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ

ਡਰਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ-ਪੀਡਬਲਯੂ-6 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਬੰਦੂਕ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸ ਸਕਿਆ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਲੱਗੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਹਾਣੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਪਾਈ ਗਈ-ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਥਿਤ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਭਾਵ, ਕੋਈ ਗੋਲੀ ਦੀ ਸੱਟ ਨਹੀਂ, ਹਥਿਆਰ ਬਰਾਮਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਗੋਲੀਆਂ ਜਾਂ ਗੋਲੀਆਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ ਸਨ ਅਤੇ ਅਸੰਗਤਤਾਵਾਂ। ਗਵਾਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਵਿੱਚ-ਸੁਣਵਾਈ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਸੀ ਜੋ ਮੁੱਖ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ-ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਐਸ. 313 ਪੀ. ਡਬਲਯੂ.-3, ਪੀ. ਡਬਲਯੂ.-4 ਅਤੇ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ.-6 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ, ਤਿੰਨਾਂ ਚਸ਼ਮਦੀਦਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਖੰਜਰ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਭੂਮਿਕਾ-ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਭੂਮਿਕਾ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਸਥਿਰਤਾ-ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ-ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਦੋਸ਼ੀ Nos.2 ਅਤੇ 3 ਵਿਰੁੱਧ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਹ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਲਾਭ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਬਰੀ ਵੀ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਰੱਖਿਆਃ 1.1 ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਨੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 9 ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 8 ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਵਾਪਰੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਦੂਜੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਫੜਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਘਾਤਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਜੋ ਕਿਹਾ ਉਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅੰਤਰ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-4 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-6 ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲੂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-1, ਇਕਲੌਤਾ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹ, ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 9 ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਭੂਮਿਕਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੌਂਪੀ। ਡੀ. ਡਬਲਯੂ.-1, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਦੋਸ਼ੀ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1) ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 9 ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਤੱਥ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ-ਕਥਿਤ ਗਵਾਹ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਕੇਸ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿਰਫ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 7 ਨੇ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ। ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 9 ਨੇ ਕੋਈ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ

ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਤਰਕਪੂਰਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਡੀ. ਡਬਲਯੂ.-1 ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਹੁੰਦਾ। [ਪਾਰਸ 19,20] [238-ਡੀ-ਜੀ]

ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਅਰਜੁਨ ਦਾਸ ਅਗਰਵਾਲ ਅਤੇ ਅਨਰ। ਏਅਰ 1999 ਐਸ. ਸੀ. 3229: [1999] 1 ਪੂਰਕ. ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 442; ਅਸਰਫ਼ ਅਲੀ ਬਨਾਮ ਅਸਾਮ ਰਾਜ (2008) 16 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 328: [2008] 10 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1115 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

1.2 ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 9 ਕੋਲ ਕੇਸ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ Cr.P.C ਦੀ ਧਾਰਾ 313 ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ ਗਲਤ ਸੀ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸਮੱਗਰੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਸਹੀ ਮੌਕਾ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਇਹ ਆਡੀ ਅਲਟਰਮ ਪਾਰਟਮ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਗਵਾਹੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਸੰਗਤਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 9 ਦੀ ਕੋਈ ਭੂਮਿਕਾ ਕੀ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਾਲ ਪੀਡਬਲਯੂ-3, ਪੀਡਬਲਯੂ-4 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-6 ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਲੜੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦਾ ਵੀ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 9 ਨੂੰ ਉਕਸਾਉਣਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 9 ਕਾਲੀਆ ਹੋਟਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਬਾਹਰ ਸੀ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 9 ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 21,22,24,25] [239-ਏ-ਬੀ; 240-ਡੀ-ਐੱਫ; 241-ਏ]

2.1 ਦੋਸ਼ੀ ਆਈ. ਡੀ. 1 ਅਤੇ 3 ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੇ ਦਿਖਾਇਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਤੱਥ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਡਾਕਟਰ (ਪੀ. ਡਬਲਯੂ.-5) ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ, ਤਿੱਖੀ ਨੁਕੀਲੀ ਵਸਤੂਆਂ ਕਾਰਨ ਕਈ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ। ਕਰਾਸ-ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਪੀਡਬਲਯੂ-5 ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਸੱਟ ਬੰਦੂਕ ਦੀ ਗੋਲੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤ ਨੇ ਖੰਜਰ ਅਤੇ ਤਲਵਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ। ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੋਸ਼ੀ (ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਭੂਮਿਕਾ ਅਨੁਸਾਰ) ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਗਈ ਬੰਦੂਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਡਰਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੋਈ ਜ਼ਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ-6 ਨੇ ਵੀ ਬੰਦੂਕ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਨਹੀਂ ਵੇਖੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸਨੇ ਬੰਦੂਕ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਸੁਣਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-4 ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਵੇਖੀ ਹੈ। ਵਿਸੰਗਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਇਕੱਠੇ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ। [ਪੈਰਾ 28] [241-ਸੀ-ਈ]

2.2 ਪੀਡਬਲਯੂ-6 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਬੰਦੂਕ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਸਕਿਆ ਕਿ ਗੋਲੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਲੱਗੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਪਾਇਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਥਿਤ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ, ਭਾਵ, ਕੋਈ ਗੋਲੀ ਦੀ ਸੱਟ ਨਹੀਂ, ਹਥਿਆਰ ਬਰਾਮਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ, ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਗੋਲੀ ਜਾਂ ਗੋਲੀ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਅਸੰਗਤਤਾਵਾਂ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਸੀ ਜੋ ਮੁੱਖ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਧਾਰਾ 313 ਤਹਿਤ ਉਸ ਨੂੰ ਪੀਡਬਲਯੂ-3, ਪੀਡਬਲਯੂ-4 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-6 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰ. 3 ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸਾਰੇ ਤਿੰਨ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਖੰਜਰ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਨੇ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਭੂਮਿਕਾ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਅਸੰਗਤਤਾ ਪੈਦਾ ਹੋਈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ, ਘੱਟੋ ਘੱਟ, ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਵਾਜਬ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਜੇ ਕੋਈ ਘੱਟ ਸੰਭਾਵਤ ਵੀ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਬਰੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 9 ਬਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਕ੍ਰਮਵਾਰ Nos.2 ਅਤੇ 3, ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਲਾਭ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਬਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। [ਪਾਰਸ 31-35] [241-H; 242-A-G]

(1984) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 116: [1985] 1 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 88; ਹੇਟ ਸਿੰਘ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਭਾਰਤ ਰਾਜ ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1953 ਐਸ. ਸੀ. ਏ.489 ; ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ ਸੰਭੂਦਯਾਲ ਗੁਪਤਾ (ਡਾ.) ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ (2010) 13 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 657: [2010] 15 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 452-ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[1985] 1 ਐੱਸਸੀਆਰ 88।	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ।	ਪੈਰਾ 13
ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1953 ਐਸ. ਸੀ. 468।	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ।	ਪੈਰਾ 13
[2013] 3 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 830।	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ।	ਪੈਰਾ 13
[2010] 15 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 452।	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤ।	ਪੈਰਾ 14

(2013) 8 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 60	ਲਾਗੂ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ	ਪੈਰਾ 15
[1999] 1 ਪੂਰਕ। ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 442।	'ਤੇ ਨਿਰਭਰ।	ਪੈਰਾ 16
[2008] 10 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1115।	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰੋ।	ਪੈਰਾ 22
[1974] 1 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 489	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।	ਪੈਰਾ 23

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾਃ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1905 /2009

2002 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 174 ਵਿੱਚ ਗੁਹਾਟੀ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਿਤੀ 12.02.2009 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ

ਨਾਲ।

2011 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 246.

ਆਰ. ਕੇ. ਦਾਸ਼, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਸੁਚਿਤ ਮੋਹੰਤੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵੰਦਨਾ ਮੋਹੰਤੀ, ਰਾਹੁਲ ਪ੍ਰਤਾਪ, ਬਿਜਨ ਘੋਸ਼, ਉੱਜਵਲ ਬੈਨਰਜੀ, ਅਸਿਤ ਕੁਮਾਰ ਰਾਰੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਰਲਾ ਚੰਦਰ, ਦੇਬੋਜੀਤ ਬੋਰਕਾਕਾਤੀ, ਵਿਵੇਕ ਸੋਨਕਰ, ਮੈਸਰਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਲਾਅ ਗਰੁੱਪ, ਸ਼ੁਭਦੀਪ ਰਾਏ, ਵਕੀਲ। ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ.

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਸੰਜੈ ਕਿਸ਼ਨ ਕੌਲ, ਜੇ.

1. ਇਹ ਘਟਨਾ 7 ਵਜੇ 17.3.1997 ਦੀ ਹੈਃ 00 ਸਵੇਰੇ ਏ. ਐਮ. ਕੇਰਾਮਤ ਅਲੀ ਮਾਰਲ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕਾਲੀਆ ਹੋਟਲ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਚਾਹ ਦੇ ਸਟਾਲ 'ਤੇ ਚਾਹ ਪੀ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਬਦੁਲ ਹੈ, ਅਬਦੁਲ ਰਸ਼ੀਦ, ਇਮਦਾਦੁਲ ਇਸਲਾਮ, ਰਾਹੁਲ ਅਮੀਨ, ਮੋਫਿਜ਼ੂਦੀਨ ਇਸਲਾਮ ਅਤੇ ਅਬਦੁਲ ਰਹੀਮ ਫਾਰੂਕੀ, ਪਹਿਲੇ ਛੇ ਦੋਸ਼ੀ ਸਟਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਕੇਰਾਮਤ ਅਲੀ ਉੱਤੇ ਪਿਸਤੌਲ ਨਾਲ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕੀਤੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਮਾਰ ਕੇ ਅਤੇ ਤਲਵਾਰਾਂ ਆਦਿ ਨਾਲ ਕੁੱਟ ਕੇ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਰਾਮਤ ਅਲੀ ਦੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਕੇਰਾਮਤ ਅਲੀ ਦਾ ਪੁੱਤਰ, ਨਜ਼ਰੁਲ ਇਸਲਾਮ (ਪੀਡਬਲਯੂ-3) ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਹੋਰ ਗਵਾਹਾਂ ਨਾਲ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸੀ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿਸਤੌਲਾਂ ਨਾਲ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਉਹ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਭੱਜ ਗਏ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਦੋਸ਼ੀ Nos.7,8 ਅਤੇ 9 ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਅੱਗੇ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਦੋਸ਼ੀ Nos.7,8 ਅਤੇ 9 ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਅਤੇ ਉਕਸਾਉਣ 'ਤੇ ਵਾਪਰੀ ਸੀ। "

2. ਜਾਂਚ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 147,148, <ਆਈ. ਡੀ. 1 ਅਤੇ 303 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੋਸ਼ੀ Nos.7 ਤੋਂ 9 ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 302/109 ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 4 ਰਾਹੁਲ ਅਮੀਨ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1, ਅਬਦੁਲ ਹੈ, ਦੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ/ਕਥਿਤ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਮੁਕੱਦਮਾ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਮੇਰੀਗਾਓਂ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਮੁੱਖ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕੇਰਾਮਤ ਅਲੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ Nos.5 ਅਤੇ 6 ਦਾ ਦੋਸ਼ ਵੀ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

3. ਦੋਸ਼ੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਨੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਦੋਸ਼ੀ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ('ਐੱਸਐੱਲਪੀ') ਨੂੰ ਵੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਅੰਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

4. ਆਈ. ਡੀ. 1 ਮਿਤੀ ਦਾ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਫੈਸਲਾ ਰਾਜ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪੰਜ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

5. ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 9, ਸਮਸੁਲ ਹੱਕ ਨੇ ਸੀ. ਆਰ. ਐਲ. ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਪੀਲ No.1905 2009, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਬਦੁਲ ਰਸ਼ੀਦ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2) ਅਤੇ ਇਮਦਾਦੁਲ ਇਸਲਾਮ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3) ਨੇ ਸੀ. ਆਰ. ਐਲ. ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਅਪੀਲ No.246/2011 ਕਰੋ। ਇਹ ਤਿੰਨ ਦੋਸ਼ੀ ਹਨ ਜੋ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਨ।

6. ਅਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਆਰ. ਕੇ. ਦਾਸ਼, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 9 ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਸ੍ਰੀ ਬਿਜਨ ਘੋਸ਼, ਦੋਸ਼ੀ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਰਾਜ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ, ਸ੍ਰੀ ਦੇਬੋਜੀਤ ਬੋਰਕਾਕਾਟੀ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਾਇਆ। ਅਸੀਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਵੀ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ।

7. ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗਵਾਹਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਵਾਂਗੇ। ਚਾਰ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਦੇ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। , ਤਾਹਿਰ ਅਲੀ (ਪੀਡਬਲਯੂ-1); ਨਜ਼ਰੁਲ ਇਸਲਾਮ (ਪੀਡਬਲਯੂ-1) 3), ਜੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੈ; ਸੋਰਹਾਬ ਅਲੀ (ਪੀਡਬਲਯੂ-ਏ). 4), ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਭਰਾ; ਮੋਜ਼ਮਿਲ ਹੁਸੈਨ (ਪੀਡਬਲਯੂ-6), ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਦਾ ਪੁੱਤਰ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਤਿੰਨ ਗਵਾਹ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਹਨ, ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹ ਹੈ। ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੋਟਲ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸ੍ਰੀ ਦਿਲੀਪ ਮੋਦਕ ਜਾਂ ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਸੋਮਨਾਥ ਬੋਰਾ, ਆਈ. ਓ. ਨੂੰ ਪੀਡਬਲਯੂ-7 ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ

ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਗਵਾਹ, ਯਾਨੀ ਸਿਰਾਜ ਅਲੀ (ਡੀਡਬਲਯੂ-1), ਜੋ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਸੀ, ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

8. ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 9 ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਸਪਸ਼ਟ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਦੋ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਅਤੇ ਉਕਸਾਉਣ 'ਤੇ ਵਾਪਰੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਅਤੇ ਉਕਸਾਉਣ 'ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਹੋਇਆ ਸੀ।

9. ਉਸ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਦੂਜਾ ਹਿੱਸਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਤਿੰਨ ਗਵਾਹ, ਪੀਡਬਲਯੂ-3, ਪੀਡਬਲਯੂ-4 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-6 ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਗਵਾਹ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-4 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-6 ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਦੋਸ਼ੀ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1, ਅਬਦੁਲ ਹੈ ਦੇ ਕਤਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਅਤਿਕਥਨੀ, ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਅਤੇ ਅਸੰਗਤਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਦੱਸੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲੂ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਘਟਨਾ ਦੇ ਬਿਰਤਾਂਤ ਨਾਲ ਭਿੰਨ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਥਿਤ ਗਵਾਹ ਗਵਾਹ ਬਕਸੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੋ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਅਤੇ ਉਕਸਾਉਣ 'ਤੇ ਵਾਪਰੀ ਸੀ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਦੂਜੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਫੜਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਸ਼ੀ ਅਬਦੁਲ ਰਸ਼ੀਦ, ਜੋ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਹੈ, ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਪਿਸਤੌਲ ਨਾਲ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਛਾਤੀ, ਹੱਥਾਂ ਅਤੇ ਲੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ। ਪੀਡਬਲਯੂ-4 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-6 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 9 ਅਤੇ ਦੋ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਹੋਰ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਅਤੇ ਮਾਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ।

10. ਉਪਰੋਕਤ ਗਵਾਹੀ, ਜੋ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਇਕਲੌਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹ, ਯਾਨੀ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ, ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਹੋਟਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਬਾਹਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 8 ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 9 ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਦਰਸਾਏਗੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਸੀ।ਹੋਰਾਂ ਨਾਲ ਵੀ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਅਨੁਸਾਰ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਡੀ. ਡਬਲਯੂ.-1 ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ ਦੋ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ' ਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਗਵਾਹ ਦੀ ਕਰਾਸ-ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿੱਚ ਸੁਝਾਅ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 7 ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸਨ, ਪਰ ਗਵਾਹ ਨੇ ਇਸ ਸੁਝਾਅ ਨੂੰ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

11. ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਤੀਜਾ ਹਿੱਸਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 9 ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਜੋ Cr.P.C ਦੀ ਧਾਰਾ 313 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ। ਇਸ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਨ, ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨਃ

“ਪ੍ਰਸ਼ਨਃ ਪੀਡਬਲਯੂ 4 ਸੋਹਰਾਬ ਅਲੀ ਨੇ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਵੇਰੇ 7 ਵਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕਿਹਾ, "ਕੇਰਾਮਤ ਅਲੀ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿਓ।" ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਜਵਾਬ ਹੈ? ਜਵਾਬਃ ਮੈਂ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੇਰਾ ਘਰ ਉੱਥੋਂ 4 ਜਾਂ 5 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ ਉੱਤੇ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨਃ ਪੀਡਬਲਯੂ 6 ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਦੂਜੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕੇਰਾਮਤ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ?

ਜਵਾਬਃ ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇੱਕ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲੰਬਿਤ ਹੈ। ਮੈਂ ਵਿਕਰੀ ਪੱਤਰ (ਲਾਗੂ ਕਰਨ) ਦਾ ਇੱਕ ਗਵਾਹ ਸੀ। ਇਸ ਗੁੱਸੇ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਝੂਠਾ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਵਾਇਆ। ”

12. ਇਸ ਲਈ ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਦਾ ਕੇਸ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

13. ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਸ਼ਰਦ ਬਰਡੀਚੰਦ ਸਾਰਦਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ 1 ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਆਈ. ਡੀ. 1 ਦੀ ਧਾਰਾ 313 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਕੋਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਹੇਟ ਸਿੰਘ ਭਗਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 1953 ਤੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇਕਸਾਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੁਜੀਤ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਬਨਾਮ ਅਸਾਮ ਰਾਜ 3 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਿ ਆਈ. ਡੀ. 1 ਦੀ ਧਾਰਾ 313 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ, ਅਰਥਾਤ ਆਡੀ ਅਲਟਰਮ ਪਾਰਟੀਮ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਹਾਲਾਤ ਜੋ ਧਾਰਾ 313 ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਏ ਗਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਵਰਤਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

14. ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦਾ ਚੌਥਾ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 9 ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਲਟਣ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਵਿਚਾਰ ਅਜਿਹੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਜੋ ਗਲਤ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਸਥਿਰ ਹੋਣ। ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ, ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ, ਜਿੱਥੇ ਦੋ ਵਿਚਾਰ ਸੰਭਵ ਹਨ, ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਭਾਵੇਂ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਵਧੇਰੇ ਸੰਭਾਵਤ ਹੋਵੇ। 4

15. ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੀ ਆਖਰੀ ਦਲੀਲ, ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੈ, ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਅਤੇ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 107 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਕਸਾਉਣ ਦੇ ਤੱਤ ਵੱਖਰੇ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਵਿੱਚ ਉਸਾਰੂ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ, ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 107 ਦੇ ਉਲਟ, ਇੱਕ ਠੋਸ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਅਪਰਾਧ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 109 (ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 107 ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁੱਖ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ, ਬਾਬੂ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ 5 ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਰ, ਵਿੱਚ ਉਸ ਕੇਸ ਦਾ ਤੱਥ ਮੈਟਰਿਕਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ ਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 109 ਦੇ ਤਹਿਤ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 109 ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 107 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਠੋਸ ਅਪਰਾਧ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਪਹਿਲੂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਮੈਟਰਿਕਸ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਧਾਰਾ 109 ਤਹਿਤ ਉਕਸਾਉਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

16. ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਅਰਜੁਨ ਦਾਸ ਅਗਰਵਾਲ ਅਤੇ ਅਨਰ। 6 ਰਾਏ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਸੈਟਲਡ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀ ਅਤੇ ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਨਾਲ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਉਦੋਂ ਸਥਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੰਮ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਅਸਲ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕੰਮ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

18. ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 9 ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

19. ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਨੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 9 ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ Nos.7 ਅਤੇ 8.

20. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਦੂਜੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਫੜਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਘਾਤਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਜੋ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅੰਤਰ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-4 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-6 ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ

ਪਹਿਲੂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-1, ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 9 ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਭੂਮਿਕਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੌਂਪਦਾ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 9 ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ ਜੋ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਸੀ। ਡੀ. ਡਬਲਯੂ.-1, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਦੋਸ਼ੀ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1) ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 9 ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਤੱਥ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਕਥਿਤ ਗਵਾਹ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿਰਫ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 7 ਨੇ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ। ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 9 ਨੇ ਕੋਈ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਤਰਕਪੂਰਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਡੀ. ਡਬਲਯੂ.-1 ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਹੁੰਦਾ।

21. ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲੂ, ਅਤੇ ਜੋ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤਾਬੂਤ ਵਿੱਚ ਕਿੱਲ ਨੂੰ ਚਲਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 9 ਕੋਲ ਕੇਸ ਰੱਖਿਆ, ਅਤੇ Cr.P.C ਦੀ ਧਾਰਾ 313 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਬਿਆਨ। ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਕਹਿਣ ਲਈ ਇਹ ਨਿਰਪੱਖ ਹੈ।

22. ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਸਿਆਣੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਪਰਾਧੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਉਚਿਤ ਮੌਕਾ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਇਹ ਆਡੀ ਅਲਟਰਮ ਪਾਰਟਮ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਸੀਂ ਅਸਰਫ਼ ਅਲੀ ਬਨਾਮ ਅਸਾਮ ਰਾਜ 7 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਉਪਯੋਗੀ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਸਬੰਧਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੈਰੇ ਵਿੱਚ ਹਨਃ

“21. ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 313 ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਰਤੱਵ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਾਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਿੱਟਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹਰੇਕ ਪਦਾਰਥਕ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ' ਤੇ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਬੇਨਿਯਮੀ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਜੇ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਪੱਖਪਾਤੀ ਸੀ।

22. ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 313 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦਰਮਿਆਨ ਸਿੱਧੀ ਗੱਲਬਾਤ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨੁਕਤਾ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਹੀ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ

ਦੁਆਰਾ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਭੜਕਾਊ ਸਮੱਗਰੀ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਦੇਵੇਗਾ। ਬੇਸ਼ਕ, ਇਹ ਸਾਰੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐੱਸ. ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1976 ਐੱਸ. ਸੀ. 2140) ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ, 1898 (ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 313 ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ) ਦੀ ਧਾਰਾ 342 ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਪਹਿਲੂਆਂ ਵਿੱਚ ਭੜਕਾਊ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਗੈਰ-ਸੰਕੇਤ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ ਮੁਕੱਦਮਾ. ਧਾਰਾ 313 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ਹੀਣ ਅਭਿਆਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। "

23. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਿਵਾਜੀ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਸਹਬਰਾਓ ਬੋਬੜੇ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ 8, ਜਿਸ ਨੇ ਪਤਨ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਾਲਾਤ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਣ ਦੀ ਭੁੱਲ ਅਤੇ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰਤ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਧਿਆਨ ਹਰ ਭੜਕਾਊ ਸਮੱਗਰੀ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਇਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰ ਸਕੇ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀ ਸਮੱਗਰੀ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਨੂੰ ਛੱਡਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਆਈ. ਡੀ. 1 ਦੀ ਧਾਰਾ 313 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਮਾਮਲਾ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਦੁਬਾਰਾ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

24. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਰਸਤੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਗਵਾਹੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਸੰਗਤਤਾਵਾਂ ਵੀ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 9 ਦੀ ਕੋਈ ਭੂਮਿਕਾ ਕੀ ਹੈ। ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਤੱਥ ਮੈਟਰਿਕਸ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਾਲ ਪੀਡਬਲਯੂ-3, ਪੀਡਬਲਯੂ-4 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-6 ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਲੜੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦਾ ਵੀ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 9 ਨੂੰ ਉਕਸਾਉਣਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਕਾਲੀਆ ਹੋਟਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਬਾਹਰ ਸੀ। ਹਾਲਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਉੱਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਪਰ ਵਾਧੂ ਸਾਵਧਾਨੀ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ, ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਅਤੇ ਡੀਡਬਲਯੂ-1 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਰਪੱਖ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਹਾਣੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵਜੋਂ ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਿੱਚ, ਘਟਨਾ ਦੀ ਉਸੇ ਮਿਤੀ ਨੂੰ, ਸਾਰੇ

ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਵਜੋਂ ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਦੇ ਮੂੰਹ ਤੋਂ ਜੋ ਆਇਆ ਸੀ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਸਜਾਵਟ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੁਬਾਰਾ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

25. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 9 ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ।

26. ਹੁਣ, ਦੋਸ਼ੀ Nos.2 ਅਤੇ 3 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵੱਲ ਮੁੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ, ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 9 ਦੇ ਉਲਟ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

27. ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 9 ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਫਿਰ ਇਸ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 9 ਦਾ ਕੇਸ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। 3.

28. ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਤੱਥ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਡਾਕਟਰ (ਪੀਡਬਲਯੂ-5) ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਕਈ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ, ਜੋ ਤਿੱਖੀਆਂ ਨੁਕੀਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਕਾਰਨ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ। ਕਰਾਸ-ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਪੀਡਬਲਯੂ-5 ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਸੱਟ ਬੰਦੂਕ ਦੀ ਗੋਲੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤ ਖੰਜਰ ਅਤੇ ਤਲਵਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੋਸ਼ੀ (ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਭੂਮਿਕਾ ਅਨੁਸਾਰ) ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਗਈ ਬੰਦੂਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਡਰਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੋਈ ਹਥਿਆਰ ਜ਼ਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਗਵਾਹ ਦੋਸ਼ੀ ਹਨ। ਪੀਡਬਲਯੂ-6 ਨੇ ਵੀ ਬੰਦੂਕ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਨਹੀਂ ਵੇਖੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਬੰਦੂਕ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਸੁਣੀਆਂ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-4 ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਵੇਖੀ ਹੈ। ਵਿਸੰਗਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਇਕੱਠੇ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ।

29. ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਇੱਕ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਕਿ ਕੀ ਸਾਈਟ' ਤੇ ਕੋਈ ਗੋਲੀਆਂ ਜਾਂ ਗੋਲੀਆਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਮਿਲੇ ਹਨ, ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਨਿਰਪੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ।

30. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਲੋੜ੍ਹੀਂਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

31. ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਫੈਸਲਾ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ, ਸਬੰਧਤ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤਰਕ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਕੁਝ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਇਸ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਪੀਡਬਲਯੂ-6 ਦੀ ਗਵਾਹੀ, ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਬੰਦੂਕ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ

ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਸਕਿਆ ਕਿ ਗੋਲੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਲੱਗੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਪਰੋਕਤ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਭਾਵ, ਕੋਈ ਗੋਲੀ ਦੀ ਸੱਟ ਨਹੀਂ, ਹਥਿਆਰ ਬਰਾਮਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਗੋਲੀ ਜਾਂ ਗੋਲੀ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਅਸੰਗਤਤਾਵਾਂ ਹਨ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਸੀ ਜੋ ਮੁੱਖ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

32. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਧਾਰਾ 313 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਨੂੰ ਪੀਡਬਲਯੂ-3, ਪੀਡਬਲਯੂ-4 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-6 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰ. 3 ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸਾਰੇ ਤਿੰਨ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਖੰਜਰ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ।

33. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਨੇ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਭੂਮਿਕਾ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਅਸੰਗਤਤਾ ਪੈਦਾ ਹੋਈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ, ਘੱਟੋ ਘੱਟ, ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਵਾਜਬ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਜੇ ਕੋਈ ਘੱਟ ਸੰਭਾਵਤ ਵੀ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ।

34. ਇਸ ਲਈ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਆਰੋਪੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

35. ਉਪਰੋਕਤ ਲੱਭਤਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਮਸੁਲ ਹੱਕ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 9, ਬਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਬਾਂਡ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਬਦੁਲ ਰਸ਼ੀਦ ਅਤੇ ਇਮਦਾਦੁਲ ਇਸਲਾਮ, ਕ੍ਰਮਵਾਰ Nos.2 ਅਤੇ 3, ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਲਾਭ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਬਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 36. ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਖਰਚਾ ਚੁੱਕਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ

ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ

ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Tarun Mehra

Advocate